

SA Rakvere Teatrimaja
sisekontrollisüsteemi toimimine
Siseauditi lõpparuanne

September 2024

SISUKORD

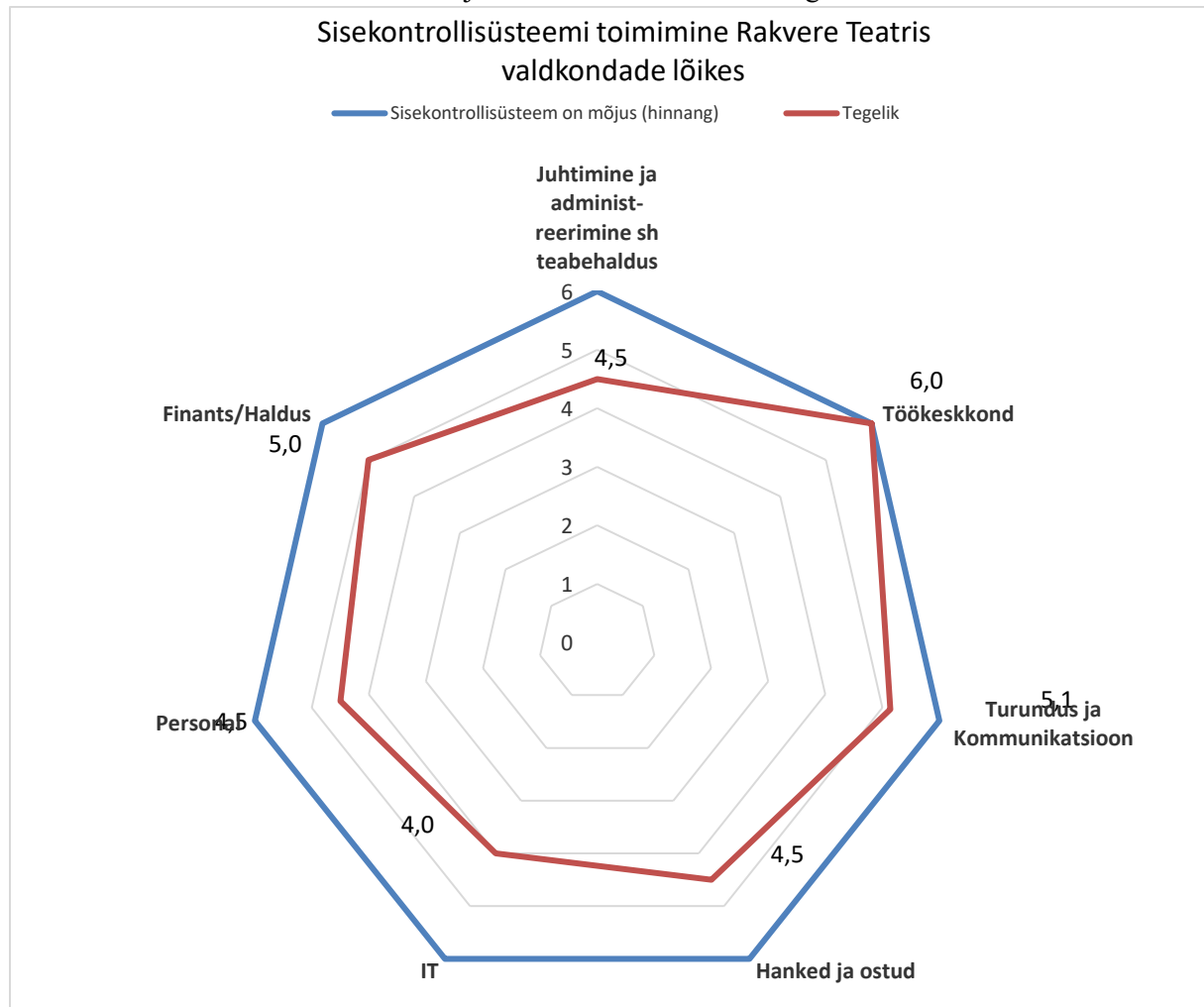
I KOKKUVÕTE.....	3
II VALDKONNA ÜLEVAADE	6
III AUDITI ISELOOMUSTUS.....	8

I KOKKUVÕTE

SA Rakvere Teatrimaja sisekontrollisüsteem on auditeeritud ulatuses **mõjus** (küpsustasemel „Juhitud“), pideva parendustegevusega jätkatakse.

Auditi käigus tehti kokku **11 tähelepanekut**, millest **1 oli kriitilise**, **4 keskmise** ja **4 madala** olulisusega ning **2 positiivset tähelepanekut**.

Audiitorid tuginesid oma tähelepanekutes neile kättesaadavaks tehtud infole ning töötajate selgitustele. Täiendava info korral oleksid audiitori järeldused võinud olla teistsugused.

Positiivne praktika

- Võrdluses teiste teatritega on Rakvere Teater efektiivne s.o teisel kohal pärast Draamateatrit, teenides enim ettevõtlustulu töötaja kohta (hõlmab nii etendustegevust kui kino, kohvikut).**
- Teatri kõrgem juhtorgan on 5-liikmeline nõukogu, mis teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle;
- Teatril on toimiv struktuur, mida vaadatakse perioodiliselt üle; koostatud on arengukava ja iga-aastased tegevuskavad, mille täitmist jälgitakse;
- Infovahetus töötajatele on korraldatud läbi intraneti (Lydian), avalikel stendidel, e-posti teel, koosolekutel; kehtestatud ja töötajatele on tutvustatud töökorralduse reegleid; regulaarselt viiakse läbi arenguveestlusi; kehtestatud lisatasude süsteem;
- Teatri dokumendihaldus ja arhiivindus on süsteemne ja korrastatud, toimib arhivaalide korrastamine ja üleandmine Rahvusarhiivile;
- Eelarvestamine ja finantsarvestus toimib nõuetele vastavalt – kehtestatud nõuetekohane SA Rakvere teatri-maja raamatupidamise sise-eeskiri, sh sularahakäitlemine ja inventeerimine, SA-le osutab raamatupidamise teenust Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi RTK), käskkirjaga määratud kulujuhid ja kulude kinnitamisel eARK-is järgitakse 4-silma printsiipi; kehtestatud SA hankekord, kus on reguleeritud ka väikeostude korral pakkumuste võtmine; põhivara- ja väikevahendite inventuure viiakse regulaarselt läbi; sularahakassa inventuurid ning ootamatud inventuurid;
- Teatri vara lubatud kasutamise põhimõtted on töökorralduse reeglites; puhkuste, lähetuste korraldus, sh varade haldus (va väikevarad) toimib nõuetekohaselt RTIPis;
- Kehtestatud asutusesisene infosüsteemide kasutamise kord, kus reguleeritud ka infoturbeintsidentide korral tegutsemine;
- Tööohutus on tagatud nii teatri töötajatele kui külastajatele. Viiakse läbi töökeskkonna riskianalüüse, kehtestatud on tulekahju korral tegutsemise plaan, stendidel üleval esmaabiandjate nimekiri, esmaabivahendite asukohad ning töökeskkonnaspetsialisti ja töökeskkonnavoliniku nimed. Evakuaatsiooni teed on tähistatud ning teed on vabad väljapääsude juures, töökabinetid on korrektsed ja korrastatud. Viiakse läbi lavastuste riskianalüüse, mida tutvustatakse lavastusega seotud personalile allkirja vastu.

Kriitilise olulisusega tähelepanek

- Tegemist on detsember 2020 tehtud siseauditi tähelepanekuga, vahepealsel ajal muutusi ei ole toimunud.**
 - Näitlejate reaalsed töökoormused teatris on võrdlemisi madalad võrreldes normtööajaga (2022. a 55% normtööajast ja 2023. a 51% vs 2019 oli 69%, ei ole juurde arvestatud 10% iseseisvat tööd). Kõikidele näitlejatele makstakse täistöötasu ehk kultuuritöötaja miinimumpalka, osalise koormusega töölepingute sõlmimine on võimalik vaid erandjuhtudel ENLi ja EETEALi kollektiivlepingust tingituna. Rakveres osalise töökoormusega näitlejaid trupis ei ole.
 - Pärast 5 tähtajalise töölepingu sõlmimist või 10 aastat teatris töötamist muutuvad näitlejate töölepingud tähtajatuks. Tähtajatuid lepinguid on keerulisem lõpetada kuna näitleja töö iseloom tingib asjaolu, et töömaht kõigub.

Soovitused KuMile ja Rakvere teatritele: 1. pidada läbirääkimisi EETEAL-iga, eesmärgiga soodustada enam paindlikuid töövorme, arvestades muutunud väliskeskkonda, st muuta kollektiivlepingu tingimusi. Nt lubada teatritel sõlmida ka osalise tööajaga lepinguid, mis kollektiivlepinguga on lubatud vaid erandtingimustel. 2. Uue näitleja põhitruppi tööle võtmisel rakendada esialgu tähtajalist töölepingut, et tagada suurem paindlikkus nii teatri kui näitleja jaoks. 3. Vaadata üle töötaja arvestuse meetoodika ehk mis liigitub hetkel näitleja töötaja hulka. Võimalik, et lisaks 10% iseseisvale tööle, tuleb töötaja hulka arvestada ka muud tööga seotud tegevused, mis hetkel töötaja arvestuses ei sisaldu.

Rakvere teater nõustus osaliselt, vt TP 2

Keskmise olulisusega tähelepanekud**1. Strateegiline planeerimine**

KuM on algatanud asutaja ootuste seadmise, mistõttu muutub strateegiline planeerimine ja teatri eesmärgid seotakse otseselt riigiüleste eesmärkidega sh seatakse mõõdikud.

- Hetkel on Rakvere teatri arengukavas fikseeritud strateegilised eesmärgid, meetmed, olulisemad tegevused ja nende tulemused, kuid mõõdikuid või sihttasemeid puuduvad. Eesmärkide saavutamist ei ole võimalik hinnata.
- Riskidega tegeletakse jooksva töö käigus ja mittedistsiplinatsiooni.

Soovitus Rakvere teatrile: 1. Pärast asutaja ootuste seadmist uuendada teatri arengukava (kooskõlas asutaja ootustega). Nõukogul seirata iga-aastaselt eesmärkide täitmist vastavalt sihttasemetele. 2. Minimaalselt iga-aastaselt enne järgmise aasta eelarve kinnitamist nõukogus, esitada lisaks rahastamisplaanile ka olulisemate/kriitilistest riskide ülevaade juhatuse vaatest. Töötada välja asutusele sobiv riskihindamise juhispõhimõtted ning rakendada seda iga-aastaselt. Seirata olulisemaid riske ning määrata neile maandamistegevused.

Rakvere teater nõustus, vt TP 4

2. Teabehaldus sh dokumendi ja infohaldus

- Teatri asjaajamise kord on kinnitatud 2018 ning ei ole ajakohane (dokumendihaldus ei toimu Postipoiss DHS-is, vaid Excelis, võrgukettal ja Lydianis).
- Exceli kasutamine dokumendihalduses on ajutine lahendus ning ei ole kooskõlas Vabariigi Valitsuse määrusega nr 88.
- Väikeostude puhul võetud pakkumusi ei säilitata ühtselt ja koos lepinguga võrgukettal.

Soovitus Rakvere teatrile: 1. Koostada kogu asutuse teavet hõlmav teabehalduskord, mis on ajakohane ja vastab toimivale praktikale. 2. Rakvere Teatril kaaluda dokumendihaldussüsteemi kasutuselevõttu, mis vastaks teatri vajadustele ning oleks kooskõlas Vabariigi Valitsuse määrusega nr 88. 3. Säilitada lepingutega seotud pakkumused ja aktid ühtses kaustas võrgukettal. **Rakvere teater nõustus osaliselt, vt TP 5**

3. Korruptsiooni ennetamine

Tellitud on töid/teenuseid töötajatega seotud isikutelt (OÜ, MTÜd), mis õiguslikult ei ole keelatud, kuid on teatud piirangud.

- kuivõrd tegemist on sotsiaal- ja eriteenuste hulka kuuluvate kultuuri- ja vaba aja teenustega, tuleb lisaks järgida RHS üldpõhimõtteid (vältida huvide konflikti, tagada konkurents, läbipaistvus);
- kui tegemist on teatrile töö tegemisega, tuleb tasuda ka tööjõumaksud.

Soovitus Rakvere teatrile: 1. Kui oma töötajatelt teenuse tellimine on vajalik, mõistlik ja otstarbekas (nt loomingu- ja muusikateenuste tellimiseks), lisada põhjendus FITEKisse ja säilitada ka võrdlevad pakkumused kui seotud vabaturu teenusega; 2. Kui isik on töölepingulises suhtes SA-ga, on korrektsem eelistada lisatasu maksmist täiendavate tööülesannete eest, tasudes kõik vajalikud tööjõumaksud. Tööjõumaksud korrektselt tasumine tagab töötajale tulevikus ka töötasuga seonduva pensioni. **Rakvere teater ei nõustunud, vt TP 6**

4. Finantsarvestus, varade haldus sh hanked

- Väikevarade haldus ei toimu RTIPi keskkonnas, vaid raamatupidamisprogrammis VERP. Põhivarad on RTIPi kantud.
- Fitekisse on arvete juurde osaliselt üleandmise-vastuvõtmise aktid lisamata (arve nr 245075, arve nr L22-53) ja viide lepingule puudu (arve 20240023, arve 4115, arve 2023030. Edaspidi lisatakse aktid/lepingud suuremate summale puhul Fitekisse (19.09.2024 kohtumine).
- Kehtestatud ei ole asutusesisest ametiauto kasutamise juhispõhimõtteid.

Soovitus Rakvere teatrile: 1. Viia ka väikevahendite haldus RTIPi keskkonda, vähendades kasutuses olevate ISde hulka ja koondades andmed ühte kohta. 2. Lisada suuremate arvete puhul Fitekis asjade/tööde üleandmise-vastuvõtmise aktid ja viide lepingule, mille alusel väljamakse tehakse. 3. Kehtestada asutusesisene ametiauto kasutamise kord, kus on fikseeritud reeglid auto kasutamisele, hoiustamisele, kütusekulude kompenseerimisele jm.

Rakvere teater nõustus osaliselt, vt TP 8

II VALDKONNA ÜLEVAADE

28.09.1882 mängiti Rakveres esimest korda eestikeelset näitemängu. Viru Eesti Selts “Kalevipoeg” mängis Pikk tänav 7 Juhan Kunderi “Mulgi mõistus ja tartlaste tarkus”. Sellest sündmusest sai alguse eestikeelne järjepidev teatritegemine Rakveres.

1927 Rakvere Rahvamaja ja Hariduse Selts võttis plaani ajakohase teatrimaja ehitamise. Teatrimaja projekteeriti Rakvere mõisa peahoone kõrvale.

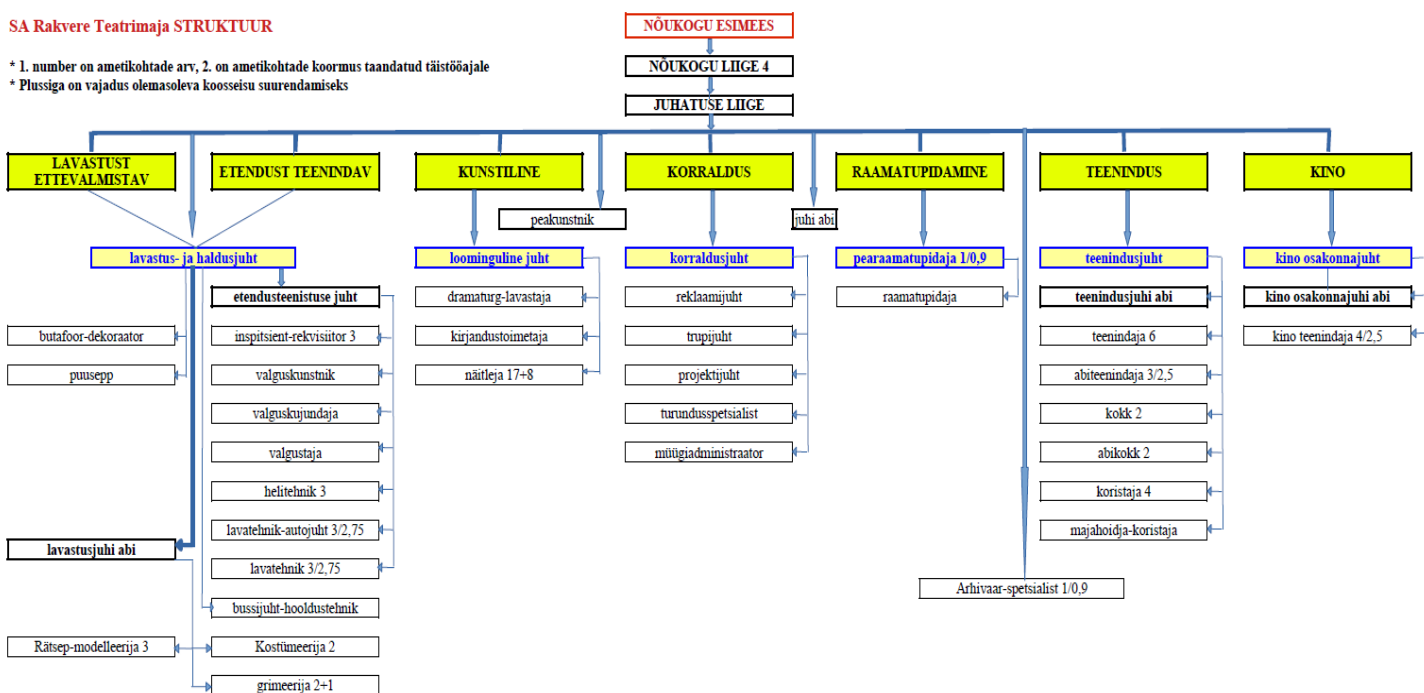
24.02.1940 avati Rakvere Teater aktuse, kontserdi ja «pitsballiga».

2004. aastast tegutseb Rakvere teater sihtasutuse Rakvere Teatrimaja nime all. Varasemalt oli teater KuMi hallatav riigiasutus.

2013 on SA juhataja Velvo Väli. Teatril on 5-liikmeline nõukogu, mille esimees on KuMi esindajana Katre Väli. Töötajaid on teatris kokku 83 (töötajate arv taandatud täistööajale).

SA Rakvere Teatrimaja STRUKTUUR

* 1. number on ametikohtade arv, 2. on ametikohtade koormus taandatud täistööajale
* Plussiga on vajadus olemasoleva koosseisu suurendamiseks

Rakvere teatril on **kino**, mis 2023. aastal oli avatud 5 päeva nädalas ja koolivaheaegadel 6 päeva. Kogu aasta jooksul linastus 198 erinevat filmi, mida külastas kokku 57 344 inimest, moodustades 2,05% (kõik Apollo kinod kokku moodustasid 73,78%) vaatajate turuosast üle Eesti. Lisaks korraldatakse iga-aastast rahvusvaheliste etenduskunstide festivali **Baltoscandal**.

Rakvere teater peab **teatrikohvikut**, mille peamine funktsioon on teatril lisaväärtuste pakkumine, esmatähtis on etenduste publiku ja kohvikuürituste teenindamine, valvelauana tegutsemine ja kassa toetamine piletimüügiga.

Teatril on põhikiri¹, arengukava² ja iga-aastased tegevuskavad.

¹ Sihtasutuse Rakvere Teatrimaja põhikiri, muudetud 5.09.2023

² Sihtasutus Rakvere Teatrimaja strateegiline arengukava 2024-2027, kinnitatud sihtasutuse nõukogu 7.11.2023 koosolekul

Rakvere teatri **missioon** on väärtustada inimlikkust. Teatri **visiooniks** on, et SA on teatrikunsti keskus, mille looming kutsub üles kaasa elama ja kaasa tundma võõrale ning erinevale elusaatusetele, nägema elu võimalikult avarast vaatepunktist, millest ei jäeta kedagi välja, väärtustama teatrit kui rahva kultuurilise järjepidevuse kandjat. SA Rakvere Teatrimaja on teiste kultuurivaldkondadega pidevalt kontaktis olev ja neid rikastav kaasaegne kultuurikeskus, sellisena omalaadne Eestis ja atraktiivne maailmas.

Teatri **väärtused** on loomingulisus, soojus, hoolivus ja intrigeerivus. Arengukavas on seatud aastateks 2024-2027 strateegilised eesmärgid ja meetmed nende saavutamiseks, vt https://www.rakvereteater.ee/SA_Rakvere_Teatrimaja_arengukava_2024-2027.

Sisseostetud teenused: Finants- ja personaliarvestuse teenus – Riigi Tugiteenuste Keskus, RTK.

Valdkondlikud õigusaktid, sisemised korrad ja infosüsteemid:

- etendusasutuse seadus;
- sihtasutuste seadus;
- riigivaraseadus ja riigihangete seadus;
- avaliku teabe seadus, isikuandmete kaitse seadus ja arhiiviseadus;
- korruptsioonivastane seadus ja autoriõiguse seadus;
- Sihtasutuse Rakvere Teatrimaja põhikiri
- VV 25.05.2017 määrus nr 88 „Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused“;
- Rahandusministri määrus „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend“;
- SA sisemiselt kehtivad juhendid ja korrad, töölepingud ja ametijuhendid, käskkirjad jmt.
- IT: SAP (raamatupidamistarkvara), Fitek arvete menetlemise süsteem; RTIP (lähetused, puhkused, majanduskulud, varad, sh inventuurid), Lydian tööplaneerimise süsteem ja intranet.

Tabel 1. Rakvere teatri tulud ja kulud aastatel 2022-2023

	2022. a	2023. a
Tegevustulud	3 311 100	4 097 942
Kaupade ja teenuste müük	1 302 127	1 835 916
Tulud majandustegevusest	1 302 127	1 835 916
Saadud toetused	1 978 452	2 258 673
Muud tulud	30 521	3 353
Kasum/kahjum põhivara ja varude müügist	8 333	1 300
Eespool nimetatud muud tulud	22 188	2 053
Tegevuskulud	-3 665 639	-3 970 271
Tööjõukulud	-1 927 449	-2 286 960
Majandamiskulud	-1 523 449	-1 483 634
Muud kulud	-1 368	-2 311
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	-213 364	-197 366
Aruandeperioodi tegevustulem	-354 529	127 671
Finantstulud ja -kulud	2 837	86 090
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	2 837	86 090
Aruandeperioodi tulem	-351 692	213 761
Aruandeperioodi tulem ja siirded kokku	-351 692	213 761

Allikas: Saldoandmike infosüsteem

III AUDITI ISELOOMUSTUS

Kultuuriministeeriumi (edaspidi KuM) siseauditi (edaspidi SAO) 2024. aasta tööplaani (kinnitatud kultuuriministri 20.02.2024 käskkirjaga nr 30) alusel viisime läbi auditi, milles hindame sihtasutuse Rakvere Teatrimaja (edaspidi SA või Rakvere teater või teater) sisekontrollisüsteemi toimimist.

Hindamisel lähtume järgmistest alaküsimustest:

1. kas rakendatakse piisavaid sisekontrollimeetmeid, et tagada teatri tegevuste õigusaktidele vastavus ja seatud eesmärkide täitmine sh varade ja ressursside kaitse, tegevuse otstarbekus ja info säilimine?

Sisekontrollisüsteemi toimimist hinnatakse lähtudes üldtunnustatud sisekontrollisüsteemi küpsusmudelist (aluseks COSO mudel). Mudel vt [sisekontrollisüsteemi hindamine](#)

2. kas ja kuidas on võimalik teatris muuta protsesse tõhusamaks ja tagada kvaliteetsem avalike teenuste pakkumine (näitlejate töökoormus ja palgamudel, etendused Rakveres vs väljasõidud jmt)?

Auditeeritav periood: 2022. a kuni auditi toimingute lõpetamiseni

Auditi ulatus: Rakvere teatri sisekontrollisüsteem, näitlejate töökoormus ja etendustegevuse korraldamise optimaalsus

Auditi läbiviimise aeg: 13.03.2024 – 28.06.2024.

Auditi eest vastutav isik on SAO juhataja Krista Nelson. Auditi viisid läbi siseaudiitor Helen Heiter ja Siseauditi juht Krista Nelson.

Valdkonna eest on vastutavad:

- Velvo Väli – SA Rakvere Teatrimaja juhatuse liige;
- Märt Volmer – ministeeriumi nõunik, kultuuriväärtuste asekanstleri ülesannetes;
- Katre Väli - SA Rakvere Teatrimaja nõukogu esimees ja KuM kunstide osakonna juhataja.

Auditi metoodika: auditi läbiviimisel järgisime rahvusvahelisi siseaudiitori kutsetegevuse standardeid. Auditi toimingute käigus viidi läbi järgmised tegevused:

- analüüsisime Rakvere teatri tulemusi-saavutusi, töökorraldust, sh töö planeerimise süsteemi ja loomenõukogu töökorralduse nõuetele vastavust, saalide täituvust, sh väljasõiduetenduste külastatavust;
- analüüsisime SA kehtivaid sisemisi kordasid ja strateegilisi dokumente, kuidas toimib eelarve planeerimine ja täitmine;
- viisime läbi täpsustavad intervjuud teatri töötajatega;
- testisime eArvekeskuses kulujuhtimise ja Riigitöötaja Iseteenindusportaalil lähetuste korralduse toimimist, majanduskulude deklareerimist, inventuuride korraldust;
- kontrollisime seotud isikutega tehtud tehinguid ja hindasime tehingute nõuetele vastavust;
- hindasime Rakvere teatri sisekontrollisüsteemi toimimist.

Aruande A-osa tähelepanekute/parendusvaldkondade olulisuse määramisel on lähtutud järgmisest skaalast:

Tähelepaneku olulisus	Risk	Riski maandamine
Kriitiline	on kõrge ilmnemise tõenäosusega ja/olulise negatiivse mõjuga organisatsiooni tegevusele ja/või eelarvele	järgneva 6 kuu jooksul
Keskmine	võib muutuda oluliseks, kui neile ei pöörata lähemas tulevikus tähelepanu ja sarnased eksimused hakkavad korduma.	järgneva 6 kuu kuni 1. aasta jooksul
Madal	realiseerumine on vähetõenäoline, kuid tähelepanekus toodud riskide maandamise korral loob asutus võimalusi protsessi efektiivistamiseks ja töö kvaliteedi parandamiseks	järgneva 1. aasta jooksul
Positiivne tähelepanek	positiivne hinnang ja tunnustus valdkonna korraldusele; tõhusale tegevusele; toob välja parima praktika	

Hinnangu andmisel on lähtutud 4-astmelisest skaalast, mis põhineb rahvusvahelise ühingu IIA (Institute of Internal Auditors) tegevussuunisel „Siseaudiitori arvamuse koostamine ja avaldamine“.

Hinnang	Sisekontrollimeetmed	Riskid	Jääkriski tase	Juhtkonna tegevus
mõjus	on adekvaatsed, sobivad ja mõjusad	on juhitud	madal	puudub oluline vajadus, kuid parendused võivad olla võimalikud
parendamist vajav	tuvastatud üksikud kontrollinõrkused	on juhitud	madal kuni keskmine	mõningane vajadus tegutsemiseks
oluliselt parandamist vajav	tuvastatud mitmed kontrollinõrkused	ei ole juhitud	keskmine kuni kõrge	vajadus oluliseks ja erandjuhul kiireloomuliseks tegutsemiseks
mitterahuldav	ei ole adekvaatsed, sobivad ja mõjusad	ei ole juhitud	kõrge	vajadus oluliseks ja üldjuhul kiireloomuliseks tegutsemiseks

Täname Rakvere teatri töötajaid, KuMi teenistujaid auditi käigus osutatud abi ja meeldiva koostöö eest.